

Phong trào cách mạng 1930-1931 với đỉnh cao Xô Viết – Nghệ Tĩnh

PRINT

Cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới và thiên tai đã tác động nặng nề đến tình hình kinh tế - xã hội Việt Nam. Đời sống của các tầng lớp nhân dân lao động hết sức điêu đứng. Thêm vào đó, các vụ bắt bớ, đàn áp của chính quyền thực dân diễn ra tàn bạo trên khắp cả nước, đặc biệt sau cuộc khởi nghĩa Yên Bái của Việt Nam Quốc dân đảng Bầu không khí chính trị Việt Nam càng trở nên ngột ngạt.

Cuộc khủng hoảng kinh tế thế giới và thiên tai đã tác động nặng nề đến tình hình kinh tế - xã hội Việt Nam. Đời sống của các tầng lớp nhân dân lao động

hết sức điêu đứng.

Thêm vào đó, các vụ bắt bớ, đàn áp của chính quyền thực dân diễn ra tàn bạo trên khắp cả nước, đặc biệt sau cuộc khởi nghĩa Yên Bái của Việt Nam Quốc dân đảng. Bầu không khí chính trị Việt Nam càng trở nên ngột ngạt. Vào thời điểm đó ngọn cờ giải phóng dân tộc được giai cấp công nhân, đứng đầu là Đảng Cộng sản Việt Nam giương cao. Sau khi hợp nhất, Đảng Cộng sản Việt Nam đã trở thành một chính đảng thống nhất về tổ chức và đứng đầu về cương lĩnh chính trị, đã nhanh chóng tập hợp lực lượng, phát động và lãnh đạo quần chúng đấu tranh.

Mở đầu là hàng loạt cuộc đấu tranh của công nhân các nhà máy xi măng Hải Phòng, dệt Nam Định, Hãng dầu Xôcôni (Sài Gòn), đồn điền cao su Dầu Tiếng (Thủ Dầu Một). Tiếp đến là các cuộc đấu tranh của 3.000 công nhân đồn điền cao su Phú Riềng, của 4.000 công nhân nhà máy dệt Nam Định (tháng 4 -

1930), của nhà máy xe lửa Dĩ An, nhà máy diêm, nhà máy cưa Bến Thủy, nhà máy Ba Son, khu mỏ Mông Dương. Cùng với các cuộc đấu tranh của giai cấp công nhân còn có những cuộc đấu tranh của nông dân và các tầng lớp nhân dân lao động khác.

Những cuộc đấu tranh đó là khúc dạo đầu của cao trào cách mạng rộng lớn dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Nhân ngày Quốc tế Lao động 1-5, lần đầu tiên một phong trào đấu tranh có quy mô toàn quốc được phát động.

Ở Nam Kỳ, công nhân nhà máy điện Chợ Quán (Sài Gòn), nhà máy xe lửa Dĩ An đấu tranh. Hòa nhịp với các cuộc đấu tranh của công nhân, nông dân các huyện Đức Hòa (Chợ Lớn), Cao Lãnh (Sa Đéc), Chợ Mới (Long Xuyên) và nông dân các tỉnh Gia Định, Vinh Long, Cần Thơ, Trà Vinh, Bến Tre, Mỹ Tho,

Thủ Dầu Một biểu tình đòi giảm thuế, bỏ sưu.

Ở Trung Kỳ, nông dân các tỉnh Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị, Quảng Nam đến các tỉnh cực nam như Khánh Hòa, Bình Thuận đã nổi dậy đấu tranh.

Ở Bắc Kỳ, khu mỏ Hồng Gai trở thành nơi đấu tranh quyết liệt giữa công nhân và giới chủ. Cuộc đấu tranh của nông dân đã diễn ra ở Thái Bình, Hà Nam, Kiến An.

Cao trào cách mạng do Đảng Cộng sản chủ trương và phát động đã kéo dài trên một năm, diễn ra trên 25 tỉnh thành khắp cả ba miền đất nước và đạt tới đỉnh điểm trên đất Nghệ Tĩnh. Ở Nghệ Tĩnh, phong trào đấu tranh bùng nổ vào sáng ngày 1 - 5 với sự tham gia của công nhân khu công nghiệp Vinh - Bến Thủy và nông dân các huyện lân cận đòi tăng lương, giảm giờ làm, bỏ sưu, giảm thuế, chống khủng bố, ủng hộ cuộc đấu tranh của công nhân nhà máy dệt Nam

Định, ủng hộ Liên bang Xô Viết. Chính quyền thực dân đã thẳng tay đàn áp cuộc đấu tranh đó. Binh lính được điều đàn và xả súng bắn vào đoàn biểu tình, giết chết 7 người, làm bị thương 18 người và bắt đi 98 người. Như lửa đổ thêm dầu, các cuộc đấu tranh của quần chúng lao động càng trở nên quyết liệt hơn.

Ngày 1 - 5 - 1930 là một mốc son trong cao trào cách mạng 1930- 1931 . Vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam và sức mạnh to lớn của khối liên minh công - nông đã được biểu hiện rõ ràng trong những cuộc chiến đất vang dội đó.

Sau ngày 1 - 5 cho đến tháng 8 - 1930, công nhân khu công nghiệp Vinh - Bến Thủy tiếp tục đấu tranh hết sức sôi nổi. Ngày 27 - 6, được sự phớt hợp tổ chức của các Công hội đỏ, một cuộc biểu tình lớn được tổ chức với sự tham gia của hầu hết công nhân các nhà máy thuộc khu công nghiệp Vinh - Bến Thủy. Ngày 2 - 8, cuộc tuần hành thị uy của công

nhân nhà máy xe lửa Trường Thi, nhà máy diêm đã kéo theo cuộc đình công hưởng ứng của công nhân nhiều nhà máy khác.

Hòa nhịp với phong trào đấu tranh của công nhân, nông dân Nghệ - Tĩnh đã tổ chức nhiều cuộc biểu tình có vũ trang tự vệ kéo đến các huyện đường Can Lộc ngày 4-8, Nam Đàn ngày 6-8, Thanh Chương ngày 12-8, Nghi Lộc ngày 29-8, Nam Đàn (30-8).

Đến tháng 9 phong trào đấu tranh lên tới đỉnh điểm. Ngày 1-9-1930, 20.000 nông dân Thanh Chương biểu tình đòi giảm thuế, thả tù chính trị. Lính Pháp nổ súng, những đoàn người biểu tình kết thành đội ngũ tiến vào huyện đường, phá nhà giam, giải phóng tù nhân, đốt dinh tri huyện cùng với giấy tờ, sổ sách trong đó. Bọn hào lý, địa chủ bỏ chạy. Đại bộ phận các thôn xã thuộc huyện Thanh Chương, chính quyền tay sai tan rã. Nhân dân xã Võ Liệt (Thanh Chương) tự đứng ra tổ chức, điều hành công việc trong thôn

xã.

Thắng lợi của phong trào nông dân Thanh Chương đã góp phần khích lệ các, cuộc đấu tranh ở các nơi khác. Từ ngày 5-9 đến ngày 11-9 nông dân các huyện Anh Sơn, Diễn Châu, Can Lộc, Nam Đàn, Nghi Lộc, Cẩm Xuyên, Kỳ Anh... nổi dậy với một khí thế mới, một quyết tâm mới. Những cuộc xung đột đổ máu giữa những người biểu tình với binh lính, cảnh sát diễn ra thường xuyên hơn.

Trên cơ sở phân tích tình hình thế giới và Đông Dương, vận dụng những nguyên lý phổ biến của chủ nghĩa Mác - Lênin và đề cương cách mạng thuộc địa của Quốc tế Cộng sản, Luận cương (chính trị đã xác định những vấn đề chiến lược và sách lược của cách mạng Đông Dương. Luận cương xác định cách mạng Đông Dương là cuộc cách mạng tư sản dân quyền do giai cấp công nhân lãnh đạo là thời kỳ dự bị để làm xã hội cách mạng, bỏ qua thời kỳ tư bản chủ nghĩa